

31990L0496

L 276/40

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

6.10.1990

NÕUKOGU DIREKTIIV,
24. september 1990,
toidu toitumislase teabega märgistuse kohta
 (90/496/EMÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 100a,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ⁽¹⁾

koostöös Euroopa Parlamendiga, ⁽²⁾

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust ⁽³⁾

ning arvestades, et:

on tähtis, et meetmete vastuvõtmisel peetaks silmas siseturu järkjärgulist rajamist 31. detsembriks 1992; siseturg hõlmab sisepiirideta ala, kus on tagatud kaupade, isikute, teenuste ja kapitali vaba liikumine;

on suurenenud avalik huvi toitumise ja tervise vahelise seose ning üksikisiku vajadustega sobiva toiduvaliku vastu;

nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajad sätestasid oma 27. juuli 1986. aasta resolutsioonis Euroopa vähivastase programmi kohta, et toitumise parandamine on esmatähtis;

teadmised toitumise põhimõtete kohta ja asjakohane toidu toitumislase teabega märgistus aitaksid tarbijat valiku tegemisel märgatavalt;

toitumislase teabega märgistus peaks kaasa aitama avalikkuse harimisele toitumist käsitlevates küsimustes;

tarbija huvides ja võimalike tehniliste kaubandustõkete vältimiseks tuleks toitumislase teabega märgistus esitada standarditud kujul, mida kohaldatakse kõikjal ühenduses;

toitumislase teabega märgistatud toit peaks vastama käesoleva direktiiviga kehtestatud eeskirjadele;

kõik muud toitumislase teabega märgistamise viisid tuleks keelata, kuid toitumislase teabega märgistamata toit peaks saama vabalt ringelda;

keskmise tarbija huvi äratamiseks ja oma kasutuselevõtu eesmärgi täitmiseks ning toitumislaste teadmiste praegust madalat taset arvestades peaks esitatud teave olema lihtne ja kergesti arusaadav;

käesoleva direktiivi kohaldamine teatava aja jooksul annab kõnealuses küsimuses väärtuslikke kogemusi ja võimaldab hinnata tarbija reageeringuid toitumislase teabe esitamise viisi suhtes, võimaldades seega komisjonil eeskirjad läbi vaadata ja teha ettepanekud vajalike muudatuste kohta;

mõjutamaks huvitatud pooli, eelkõige väikesi ja keskmise suurusega ettevõtjaid, kandma toitumislase teabega märgistuse võimalikult paljudele toodetele, tuleks järk-järgult kehtestada teavet täiendavad ja tasakaalustavad meetmed;

käesoleva direktiiviga kehtestatud eeskirjades tuleks arvestada ka *Codex Alimentarius*'e suuniseid toitumislase teabega märgistuse kohta;

märgistuse üldsätted ja -mõisted on esitatud nõukogu 18. detsembri 1978. aasta direktiivis 79/112/EMÜ (lõpptarbijale müügiks mõeldud toidu märgistust, esitlust ja reklaami käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta) ⁽⁴⁾, viimati muudetud direktiiviga 89/395/EMÜ; ⁽⁵⁾ seetõttu võib käesolev direktiiv piirduda vaid toitumislase teabega märgistust puudutavate sätetega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

1. Käesolev direktiiv käsitleb olemasoleval kujul lõpptarbijale tarnitava toidu toitumislase teabega märgistust. Seda kohaldatakse ka restoranide, haiglate, sööklate ja muude toitlustusettevõtete (edaspidi toitlustusettevõtted) varustamiseks mõeldud toidu suhtes.

⁽¹⁾ EÜT C 282, 5.11.1988, lk 8 ja EÜT C 296, 24.11.1989, lk 3.

⁽²⁾ EÜT C 158, 26.6.1989, lk 250 ja EÜT C 175, 16.7.1990, lk 76.

⁽³⁾ EÜT C 159, 26.6.1989, lk 41.

⁽⁴⁾ EÜT L 33, 8.2.1979, lk 1.

⁽⁵⁾ EÜT L 186, 30.6.1989, lk 17.

2. Käesolevat direktiivi ei kohaldata järgmise toidu suhtes:

— looduslik mineraalvesi ja muu joogivesi,

— toidulisandid.

3. Käesolevat direktiivi kohaldatakse, ilma et see piiraks nõukogu 3. mai 1989. aasta direktiivi 89/398/EMÜ eritoitu käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta⁽¹⁾ kohaldamist ja selle direktiivi artiklis 4 nimetatud eridirektiivide kohaldamist.

4. Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) *toitumisalase teabega märgistus* – märgistuses esitatud mis tahes teave, mis käsitleb:

i) energiasaldust;

ii) järgmisi toitaineid:

— valk,

— süsivesikud,

— rasv,

— kiudained,

— naatrium,

— lisas loetletud vitamiinid ja mineraaltoitained, mida esineb selles lisas määratletud märkimisväärses kogustes.

Vitamiinide, mineraaltoitainete ja nende päevase toitumissoovituse loetelu muudatused võetakse vastu artiklis 10 sätestatud korras;

b) *toitumisalane väide* – mis tahes avaldus või reklaamteatis, mis väidab, viitab või annab mõista, et toidul on teatavad toiteväärtuslikud omadused selle energiasalduse (kalorsuse) tõttu, mida see

— annab,

— annab vähendatud või suurendatud määral või

— ei anna,

ja/või toitainete tõttu, mida see

— sisaldab,

— sisaldab vähendatud või suurendatud määral või

— ei sisalda.

Viide toitainete omadustele või kogusele ei ole toitumisalane väide, kui selle esitamine on seadusega ette nähtud.

Vastavalt artiklis 10 sätestatud korrale võib teatavatel juhtudel otsustada, kas selles punktis kirjeldatud tingimused on täidetud;

c) *valk* – valgusisaldus, mis arvutatakse järgmise valemi põhjal: valk = lämmastiku üldsisaldus Kjeldahli järgi × 6,25;

d) *süsivesikud* – mis tahes süsivesikud, mis on inimorganismi poolt omastatavad, kaasa arvatud polüoolid;

e) *suhkrud* – kõik toidus esinevad monosahhariidid ja disahhariidid, välja arvatud polüoolid;

f) *rasv* – lipiidide üldsisaldus, sealhulgas fosfolipiidid;

g) *küllastunud rasvhapped* – kaksiksidemeta rasvhapped;

h) *monoküllastumata rasvhapped* – ühte *cis*-konfiguratsiooni oma-va kaksiksidemega rasvhapped;

i) *polüküllastumata rasvhapped* – rasvhapped, milles *cis*-, *cis*-konfiguratsiooni omavad kaksiksidemed on eraldatud metüleenrühmaga;

j) *kiudained* – vastavalt artiklis 10 sätestatud korrale määratletavad ained, mida mõõdetakse sama korraga kindlaksmääratud analüüsimeetodi abil;

k) *keskmine väärtus* – väärtus, mis kõige paremini esindab antud toidus sisalduvat toitaine kogust ja kajastab hooajaliste erinevustega seotud kõikumisi, tarbimisharjumusi ja muid tegureid, mis võivad põhjustada tegeliku väärtuse muutumist.

Artikkel 2

1. Lõiget 2 arvesse võttes on toitumisalase teabega märgistus vabatahtlik.

2. Kui märgistuses, esitlusel või reklaamis esineb toitumisalane väide, välja arvatud üldise iseloomuga reklaami korral, on toitumisalase teabega märgistus kohustuslik.

Artikkel 3

Lubatud on ainult sellised toitumisalased väited, mis käsitlevad energiasaldust, artikli 1 lõike 4 punkti a alapunktis ii loetletud toitaineid ja aineid, mis kuuluvad sellesse toitaineliiki või on selle koostisosad. Sätteid, mis piiravad või keelavad toitumisalaseid väiteid käesoleva määruse tähenduses, võib vastu võtta artiklis 10 sätestatud korras.

Artikkel 4

1. Toitumisalase teabega märgistamise korral peab esitatav teave sisaldama 1. või 2. rühma andmeid esitatud järjestuses:

1. *rühm*

a) energiasisaldus;

b) valkude, süsivesikute ja rasvade hulk.

2. *rühm*

a) energiasisaldus;

b) valkude, süsivesikute, suhkrute, rasvade, küllastumata rasvhapete, kiudainete ja naatriumi hulk.

2. Kui toitumisalane väide on esitatud suhkrute, küllastumata rasvhapete, kiudainete või naatriumi kohta, peab toitumisalane teave sisaldama 2. rühma andmeid.

⁽¹⁾ EÜT L 186, 30.6.1989, lk 27.

3. Toitumislase teabega märgistus võib sisaldada ka ühe või mitme alljärgneva aine koguseid:

- tärklis,
- polüoolid,
- monoküllastumata rasvhapped,
- polüküllastumata rasvhapped,
- kolesterool,
- lisas loetletud mis tahes vitamiinid ja mineraaltoitained, mida esineb selles lisas määratletud märkimisväärses kogustes.

4. Niisuguste ainete märkimine, mis kuuluvad ühte lõigetes 1 ja 3 märgitud toitaineliiki või on selle koostisosad, on kohustuslik, kui esitatakse toitumislane väide.

Kui märgistuses esitatakse polüküllastumata ja/või monoküllastumata rasvhapete kogus ja/või kolesteroolimäär, tuleb lisaks esitada ka küllastumata rasvhapete kogus, kusjuures sellisel juhul ei käsitleta selle märkimist toitumislase väitena lõike 2 tähenduses.

Artikkel 5

1. Märgitav energiasisaldus arvutatakse järgmiste ümberarvestustegurite alusel:

— süsivesikud (välja arvatud polüoolid)	4 kcal/g – 17 kJ/g
— polüoolid	2,4 kcal/g – 10 kJ/g
— valgud	4 kcal/g – 17 kJ/g
— rasvad	9 kcal/g – 37 kJ/g
— alkohol (etanol)	7 kcal/g – 29 kJ/g
— orgaanilised happed	3 kcal/g – 13 kJ/g

2. Artiklis 10 sätestatud korras võetakse vastu:

- lõikes 1 nimetatud ümberarvestustegurite muudatused,
- täiendused lõikes 1 esitatud selliste ainete loetelusse, mis kuuluvad ühte selles lõikes märgitud toitaineliiki või on selle koostisosad, ja nende ümberarvestustegurid, et täpsemalt arvutada toiduainete energiasisaldust.

Artikkel 6

1. Energiasisaldus ja toitainete või nende koostisosade sisaldus märgitakse numbriga. Kasutatakse järgmisi ühikuid:

— energiasisaldus – kJ ja kcal	
— valgud	} grammides (g)
— süsivesikud	
— rasvad	
— kiudained	
— naatrium	
— kolesterool	milligrammides (mg)
— vitamiinid ja mineraaltoitained	lisas kindlaksmääratud ühikutest

2. Teave esitatakse 100 g või 100 ml kohta. Lisaks võib teave olla väljendatud toidukorra kohta, mille suurus on märgistuse esitatud, või portsjoni kohta, kui on näidatud, mitu portsjonit pakend sisaldab.

3. Vastavalt artiklis 10 sätestatud korrale võib otsustada, et lõigetes 1 ja 2 nimetatud teave esitatakse graafiliselt eelnevalt kindlaksmäärataval kujul.

4. Nimetatud kogused on toidu kogused sellisena, nagu seda müüakse. Vajaduse korral võib see teave olla esitatud valmistoidu kohta, kui on antud piisavalt detailne valmistamisjuhise ja teave käsitleb tarbimiseks valmistatud toitu.

5. a) Teave vitamiinide ja mineraaltoitainete sisalduse kohta tuleb lõikes 2 märgitud koguste puhul väljendada ka protsendidena lisas esitatud päevasest toitumissoovitusest (RDA).

b) Vitamiinide ja mineraaltoitainete protsendi päevasest toitumissoovitusest võib esitada ka graafiliselt. Selle lõigu rakenduseeskirjad võib vastu võtta artiklis 10 sätestatud korras.

6. Kui on esitatud suhkrute ja/või polüoolide ja/või tärklise kogus, tuleb see märges esitada vahetult järgmise süsivesikute sisaldust käsitleva märke järel:

— süsivesikud	g
millest:	
— suhkrud	g
— polüoolid	g
— tärklis	g

7. Kui on esitatud rasvhapete või kolesterooli kogus, tuleb see märges esitada vahetult järgmise üldist rasvasisaldust käsitleva märke järel:

— rasv	g
millest:	
— küllastunud rasvhapped	g
— monoküllastumata rasvhapped	g
— polüküllastumata rasvhapped	g
— kolesterool	mg

8. Vastavalt konkreetsele juhule peavad esitatud väärtused olema keskmised väärtused, mille aluseks on:

- a) tootjapoolne toiduanalüüs;
- b) arvutus toidu koostisosade teadaoleva või tegeliku toiduenergia keskmise väärtuse järgi;

c) arvutus üldkehtivate ja üldiselt heakskiidetud andmete järgi.

Esimese lõigu rakenduseeskirjad, eelkõige märgitud koguste ja ametlikul kontrollimisel saadud koguste erinevuse puhul, otsustatakse artiklis 10 sätestatud korras.

Artikkel 7

1. Käesolevas direktiivis käsitletud teave tuleb esitada ühes kohas tabelina, numbrid üksteise all, kui ruumi on. Kui ruumi ei ole, esitatakse andmed üksteise järel.

Teave peab olema kustumatu ja kergesti loetav ning trükitud nähtavale kohale.

2. Liikmesriigid tagavad, et käesolevas direktiivis käsitletud teave esitatakse ostjatele hästi arusaadavas keeles, välja arvatud juhul, kui on võetud muid meetmeid ostja teavitamise tagamiseks. Käesolev säte ei takista selle teabe esitamist mitmes keeles.

3. Liikmesriigid hoiduvad kehtestamast üksikasjalikumaid toitumisasalase teabega märgistuse nõudeid kui need, mis on juba esitatud käesolevas direktiivis.

Artikkel 8

Lõpptarbijale või toitlustusettevõttele müügiks esitatud pakkimata toidu puhul ja ostmise ajal ostja nõudmisel pakitud toidu või vahetult müügiks müügipakendisse pakitud toidu puhul võib artiklis 4 nimetatud teabe ulatuse ja selle esitusviisi kindlaks määrata siseriiklike sätetega, kuni võetakse ühenduse meetmed artiklis 10 sätestatud korras.

Artikkel 9

Kõik meetmed, mis võivad mõjutada rahva tervist, võetakse vastu pärast nõupidamist otsuse 74/234/EMÜ⁽¹⁾ kohaselt moodustatud toidu teaduskomiteega.

Artikkel 10

1. Kui tuleb järgida käesolevas artiklis sätestatud korda, viib esimees küsimuse kas omal algatusel või mõne liikmesriigi

(¹) EÜT L 136, 20.5.1974, lk 1.

esindaja taotlusel otsuse 69/414/EMÜ⁽²⁾ alusel moodustatud alalise toidukomitee (edaspidi "komitee") ette.

2. Võetavate meetmete eelnõu esitab komiteele komisjoni esindaja. Komitee esitab oma arvamuse eelnõu kohta tähtaja jooksul, mille eesistuja määrab lähtuvalt küsimuse kiireloomulisusest. Arvamus esitatakse sellise häälteenamusega, nagu on sätestatud asutamislepingu artikli 148 lõikes 2 nõukogu otsuste vastuvõtmiseks komisjoni ettepaneku põhjal. Liikmesriikide esindajate hääli komitees arvestatakse nimetatud artiklis sätestatud viisil. Esimees ei hääleta.

3. a) Kui kavandatavad meetmed on komitee arvamusega kooskõlas, võtab komisjon need vastu.

b) Kui kavandatavad meetmed ei ole komitee arvamusega kooskõlas või kui komitee ei esita oma arvamust, esitab komisjon võetavate meetmete kohta viivitamata ettepaneku nõukogule. Nõukogu teeb otsuse kvalifitseeritud häälteenamusega.

c) Kui nõukogu ei ole otsust teinud kolme kuu jooksul alates nõukogu poole pöördumisest, võtab komisjon ettepanud meetmed vastu.

Artikkel 11

1. Liikmesriigid võtavad kõik meetmed, mis on vajalikud käesoleva direktiivi täitmiseks, ja teatavad sellest viivitamata komisjonile. Neid meetmeid kohaldatakse sellisel viisil, et need:

— lubavad käesolevale direktiivile vastavate toodetega kauplemist hiljemalt 1. aprillist 1992,

— keelavad käesolevale direktiivile mittevastavate toodetega kauplemise alates 1. oktoobrist 1993.

2. Kuni... (viis aastat pärast käesolevast direktiivist teatamist) ei kaasne ühe või mitme järgmise toitaine – suhkrud, küllastunud rasvhapped, kiudained, naatrium – kas vabatahtliku või toitumisasalasele väitele järgneva toitumisasalase teabega märgistuse esitamisega artikli 4 lõigetes 1 ja 2 nimetatud kohustust märkida kõik nimetatud toidained.

(²) EÜT L 291, 19.11.1969, lk 9.

3. Komisjon esitab... (kaheksa aastat pärast käesolevast direktiivist teatamist) Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettekan-
de käesoleva direktiivi kohaldamise kohta. Samal ajal esitab ta
nõukogule asjakohased muudatusettepanekud.

Brüssel, 24. september 1990

Artikkel 12

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

*Nõukogu nimel
eesistuja*

V. SACCOMANDI

LISA

Vitamiinid ja mineraalained, mida võib märkida, ja nende päevane soovitus (RDA)

Vitamiin A µg	800	Vitamiin B12 µg	1
Vitamiin D µg	5	Biotiin mg	0,15
Vitamiin E mg	10	Pantoteenhape mg	6
Vitamiin C mg	60	Kaltsium mg	800
Tiamiin mg	1,4	Fosfor mg	800
Riboflaviin mg	1,6	Raud mg	14
Niatsiin mg	18	Magneesium mg	300
Vitamiin B6 mg	2	Tsink mg	15
Folatsiin µg	200	Jood µg	150

Üldiselt tuleks märkimisväärse koguse määramisel arvesse võtta 15 % käesolevas lisas kindlaksmääratud päevasest toidumissoovituselt 100 g või 100 ml kohta või pakendi kohta, kui pakend sisaldab ainult ühe portsjoni.
